

ІНФОРМАЦІЙНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ У СФЕРІ РЕЛІГІЇ В УКРАЇНІ

Н.С. Коструба, кандидат психологічних наук
Східноєвропейський національний університет
імені Лесі Українки, м. Луцьк

Не ефективна інформаційна політика, не надання належного значення та ролі масової комунікаційної складової державної політики у ХХІ ст. стали одними з ключових чинників складної зовнішньо- і внутрішньополітичної ситуації, у якій опинилася Україна навесні – влітку 2014 р. Анексія Криму та окупація Донбасу не могли б бути реалізовані без масштабно впроваджених масових комунікаційних технологій, які системно проводила РФ. Потужним інструментом Кремля є Російська православна церква, яка агресивно нав'язує прихожанам ідеї «русского мира» й донедавна брала активну участь у політичному житті України. На противагу їй була створена Православна церква України (ПЦУ). Етап її становлення супроводжується постійними інформаційними маніпуляціями. Науковий аналіз комунікаційної політики УПЦ МП (Російської православної церкви) є підґрунтям для попередження її негативних впливів на суспільство та на позиції України на світовій арені, повноцінне забезпечення державної безпеки, ефективної реалізації національних інтересів.

Церква це потужний інструмент для управління масами. Утворення ПЦУ активізувало пропаганду УПЦ МП для утримання сфери впливу на життя українців. Це унікальний історичний шанс прослідкувати у динаміці риторичну УПЦ МП та її специфіку у релігійній пресі.

Сучасні релігійні ЗМІ представлені у нових медіа, тобто на веб-ресурсах суспільно-політичного і спеціалізованого релігійного напрямку (блоги та акаунти в соціальних мережах, а саме у Facebook, Twitter та на

YouTube-каналах). За даними Департаменту у справах релігій та національностей Міністерства культури України станом на 01.01.2018 р. найбільше власних мас медіа має УПЦ МП, а саме 137. Тоді як УПЦ КП всього 51.

У зв'язку із створенням ПЦУ багато онлайн-ових та друкованих джерел соціальної комунікації УПЦ МП публікує статті достатньо агресивного характеру. Наприклад, релігійна друкована газета «МИР», яка є доступною для підписки по всій Україні позиціонує себе як православно-патріотична. Проте, ознайомившись лише із заголовками статей можна зрозуміти, що цей патріотизм не український.

УПЦ МП у своїй релігійній пресі використовує комунікаційні технології, які націлені на формування міфів про єдиний народ (українців і росіян), апелюючи до ностальгії за «славним» радянським минулим, формуючи образ ворога з ПЦУ та вірян, що її підтримують. Більшість релігійної преси УПЦ МП є російськомовною. Здійснюється антиукраїнська пропаганда, що погіршує для вірян УПЦ МП ідентифікацію Росії та її військових як ворогів. Такі комунікаційні технології тільки сприяють роз'єднанню українського народу, перешкоджають становленню ПЦУ та розбудову сильної української державності. Для здійснення ефективної інформаційної протидії необхідно сформулювати основні принципи та комунікативні технології, які сприятимуть єдності і зростання національного духу українського народу.

Національні інтереси та безпека України потребують негайного розроблення і втілення комплексу державної інформаційної політики (внутрішньої та зовнішньої), розбудови вітчизняного гуманітарного простору з ефективним застосуванням сучасних комунікаційних технологій. Ефективна державна інформаційна політика має складатися із загальних та специфічних принципів для кожної сфери застосування. Розробку інформаційної політики у релігійній сфері слід розпочати із дослідження і опису актуально діючих комунікативних принципів та технологій.